

Солиқ концепцияси ижроси ва томорқадан фойдаланиш танқидий таҳлил қилинди



Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигига 22 февраль куни солиқ сиёсатини такомиллаштириш концепцияси бўйича олиб борилаётган ишлар натижадорлиги таҳлили ҳамда навбатдаги муҳим вазифаларга бағишиланган видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Солиқ юкини камайтириш, солиқ маъмуриятчилигини такомиллаштириш иқтисодиётни ривожлантиришнинг энг муҳим омилларидан биридир. Шу мақсадда ўтган йили Ўзбекистон Республикасининг солиқ сиёсатини такомиллаштириш концепцияси қабул қилинган эди. Янги солиқ тизимини жорий қилиш бўйича республика штаби ҳамда ҳокимликлар хузурида ҳудудий штаблар тузилиб, жойларда тегишли ташкилий ва тушунтириш ишлари олиб борилди. Натижада қўшимча қиймат солиғини тўлашга ўтаётган корхоналар сони 5 баробар ошди.

Жорий йилнинг январь ойида бюджетга тушумлар бўйича прогноз барча ҳудудларда бажарилди. Январь ойида инфляция даражаси йиллик хисобда 13 фоизни ташкил этиб, белгиланган прогноз кўрсаткичдан ошмади. Бу валюта бозорини либераллаштиришдан кейинги даврдаги йиллик инфляциянинг энг минимал кўрсаткичидир. Бу эса, амалга жорий этилган янги солиқ концепцияси иқтисодий ва хуқуқий жиҳатдан асосли эканини кўрсатади.

Йиғилишда солиқ идоралари айrim ходимларининг малакаси, касб масъулияти талаб даражасида эмаслиги, оқибатда жиддий хато ва камчиликларга йўл қўйилаётгани қайд этилди.

Масалан, Қашқадарё ва Жиззах вилоятларининг айrim туманларида умумбелгиланган солиқ тўлаш тизимиға ўтган тадбиркорлик субъектларига маслаҳат бериш учун солиқ инспекторлари номигагина бириктирилган.

Йиғилишда янги солиқ тизимини жорий этишда сусткашликка йўл қўйган айrim вилоят ҳокимларининг биринчи ўринбосарлари, туман ҳокимлари ва уларнинг ўринбосарларига интизомий чоралар кўрилди.

Солиқ ва прокуратура идораси ходимлари қулогига қўйиб олсин: бу йил янги солиқ тизимининг тартиб-қоидалари ва ҳисоб-китоблари тадбиркорлар онгига тўлиқ шаклланмагунча уларни жазолашга, жаримага тортишга умуман йўл қўйилмайди. Аксинча, улар тадбиркорларга маслаҳатчи ва кўмакчи бўлиб, солиқларни аниқ ҳисоблаш ва тўлашда

тўғри йўл кўрсатиши керак, деди Шавкат Мирзиёев.

Солиқ ходимлари малакасини ошириш, солиқ тўловчиларга ҳисоботларни шакллантириш ва ҳисоб-фактураларни тўлдириш тартибини ўргатиш масалалари муҳокама қилинди.

Айрим тадбиркорлар янги солиқ тизимини қўллаш бўйича етарли билимга эга эмаслиги туфайли товарларга асоссиз равишда қўшимча устамалар ҳисоблаш ҳоллари учрамоқда. Бу истеъмол бозорида нарх-навога ўз таъсирини ўтказмоқда.

Шу боис республика штабига худудларга чиқиб, жойларда нарх-наво ошиши сабабларини доимий таҳлил қилиш, уларнинг асоссиз ўсишининг олдини олиш бўйича қўшимча таклифлар ишлаб чиқиши вазифаси қўйилди. Янги солиқ тизими бўйича юзага келаётган кўплаб саволларга жавоб топиш учун учрашувлар, оммавий ахборот воситаларида маҳсус чиқишлилар ташкил этиш бўйича кўрсатма берилди.

Видеоселектор йиғилишида солиқлар тўловини амалга оширишда ноқонуний ҳолатлар аниқ мисоллар асосида муҳокама қилинди. Йирик ишлаб чиқарувчилар, импортёrlар ва улгуржи савдо ташкилотлари томонидан сотилаётган товарлар ҳаракатини таҳлил қилиш, нақд пулсиз ҳисоб-китоб қилиш қўламини кенгайтириш, бунинг учун электрон ҳисоб-фактура тизимини тезроқ жорий этиш зарурлиги таъкидланди.

Солиқ идораларига жойлардаги боқиманда қарздорликни ундириш, бюджетга даромадларнинг ички захираларини излаш бўйича тавсиялар берилди. Жумладан, Давлат солиқ қўмитаси хузурида йирик солиқ тўловчилар ва импортёrlар билан ишлайдиган худудлараро инспекция фаолиятини йўлга қўйиш лозимлиги қайд этилди.

Қанчалик мураккаб бўлмасин, бошлаган ислоҳотларимизни охиригача етказишимиз зарур. Лекин тарғибот-тушунтириши ишларини баҳона қилиб, ўрганишларни текширувга айлантиришга мутлақо йўл қўйилмайди. Ҳалол тадбиркор доимо давлат ҳимоясида, менинг ҳимоямда, деди Президентимиз.

Йиғилишда яна бир муҳим масала – томорқадан самарали фойдаланиш ва баҳорги экин экиш ишлари ҳам муҳокама қилинди.

Халқимиз азалдан ризқ ундириш, боғ яратишнинг ҳадисини олган. Бугунги кунда кўпчилик ўз томорқасидан самарали фойдаланиб, бир йилда 3 марта гача ҳосил олмоқда. Лекин, баъзи жойларда томорқага экин экмаслик ва қаровсиз ташлаб қўйиш ҳолатлари ҳам йўқ эмас. Юртимиз бўйича 328 мингта хонадондаги 20 минг гектар томорқадан самарали фойдаланилмаяпти.

Аслида томорқа ризқ-рўз, қўшимча даромад манбаи, бандликни, арzonчиликни таъминлашнинг самарали йўлидир. Одамларнинг ўзида ҳам экин экиш, даромад олиш

истаги бор. Лекин нима экишни, уруғ, кўчатни қаердан олишни билмайди. Келгусида "маҳсулотни сота оламанми", деган ҳадик ҳам йўқ эмас.

Шу боис бу йил март-апрель ойларида томорқага экин экиш ишлари янги тизимда, кенг жамоатчилик иштирокида ташкил қилинади. Халқ қабулхоналари раҳбарлари маҳалла раислари билан бирга уйма-уй юриб, аҳоли талаблари асосида уларга кўмак беради. Маҳаллий бюджетлар захира жамғармасидан 40-50 миллион сўмдан маблағ ажратилиб, кам таъминланган, ижтимоий химояга муҳтож оиласларга бозорбоп сабзавотлар урги, мевали дарахт ва ток кўчатлари етказиб берилади.

Фермер, дехқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши, "Маҳалла" хайрия жамоат фонди салоҳиятли фермерлар ёрдамида ахолининг фойдаланилмаётган томорқаларини экишга тайёрлаш ва бозорбоп экинлар экишни ташкил қиласи. Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги Бандликка кўмаклашиб жамғармасидан томорқаси бор ишсиз фуқароларга иссиқхоналар ташкил этиш, уруғлик ва кўчат олиш учун энг кам иш ҳақининг 10 баробаригача миқдорида субсидия ажратади.

Қорақалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси ва вилоятлар ҳокимларининг биринчи ўринbosарлари, туман ва шаҳарларнинг 4 та сектор раҳбарлари хар бир ҳудуднинг ўзига хос хусусиятини ҳисобга олиб, "бир маҳалла – бир маҳсулот" тамойили асосида хар бир маҳаллани мева-сабзавот етиштириш, кичик иссиқхоналар ташкил қилиш, чорвачилик, паррандачилик, асаларичилик, қуёнчилик, куркачилик каби йўналишларга ихтисослаштириш бўйича амалий чоралар кўради.

Йиғилишда муҳокама қилинган масалалар бўйича мутасадди раҳбарларнинг ахбороти эшитилди.

[ЎзА](#)